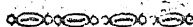

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 10.

Költ Bétsbenn, Kis-Alfzöny Havának Augustusnak,
2-dik napjána 1799-dik Elztendőbenn.

Béts.

Két különös hadi Tudósításokat adott ki
Júl. 30-dikán és 31-dikén a' Hadi Cancellaria;
a' mellyek: Alessandria' meg-vételéről; Mántua'
yivásáról; 's a' Toskánai és Római földről izólló
Tudósításaikat foglalják magokbann, Máláz;
Kráy; és Klénau Generálisainknak:

„Alessándria' meg-vétele így esett meg:
Júl. 19-dik éjtfzakájann bellyebb vonván magát
az ellenség a' Vár' külső kerítésétől, a' mi né-
pünk annál előbb nyomúlt; úgy hogy a' Fran-

tzia Kommendáns, Brigádiros Gen. Gardanne, Júl. 21-dikénn délutánni három órakor, által-küldött a' maga Gen. Adjutántja Louis által Gr. Bellegarde Generálisunknak egy írást, melybenn ajánlotta készségét, egy tiszteséges alkura, de minthogy nem volt Louis, az e' végre megkívántató hatalommal fel-ruháztatva: vizsziaküldödött. Estvéli 8 órakor meg-szűnt mind két részről az ágyúzás, és két órák alatt, meg-állítottak az alku-tzikkelyei, mellyek szerént: másnap, úgymint Júl. 22-dikénn délutánni 4 órakor ki-takarodott az Őrizet, 's le-rakván fegyvereit, a' Vár előtt, Tartományinkbann marad addig fogságban, míg ki nem tserélődik. Valami a' Frantzia vagy Pedemontziumi Elöljáróknak tulajdona volt a' Várban: az, mind által adódott a' Cs. Kir. Felség' birtokába. Az Őrizet, nem tsak Frantziákból, hanem Pedemontánusokból, Cisálpínusokból, és Helvétusokból is állott — mindössze kétezernégyszáz ép főből. Agyút százhármát kaptunk. — A' több nyereség, még nem volt laistromba szedve, a' Kurírnak, Ingenieur-Kapitány Báró Ertelnek, el indulásakor, ki a' Várbéli ellenséges Őrizetnek hat zászlóit is el hozta Bétsbe magával. — A' Fr. Komen-dáns azt kívánta volt eleinten: hogy az ő kormányozása alatt lévő Katonaság, ne kéntelenítessék a' Vár előtt le rakni fegyvereit; és hogy bátorságosan vizsziatérhessen a' Fr. földre, olly fogadása mellett, hogy addig nem fog szolgálni a' Csász. Felség 's ennek Frigyesei ellen, míg ki nem tserélődik. Továbbá: hogy maga

a' Fr. Komendáns Gen. Gardanne, 's a' Gen. Adjutántja Louis, sok más Tisztekkel, és 300 Katonákkal egyetembenn, kiket a' Komendáns maga fogna ki szemelni, ne essenek fogságba: de ezen kívánságokra nem állott reá Gr. Bellegarde: ki azombann egy Tóldaléktzikkelybenn kívánta, hogy az alku' meg-állítása után, mindjárt ki-botsáttassanak a' Várból az ott tartott Pedemontziumi Kezések: melly meg is lett.

(Alessándria Városa 's erős Vára, a' Tanaro vize jobb és bal partján fekszenek, Génuatól Észak és Napnyugat között 14 óránnyira; Mediolánumtól Dél és Napnyugat között 16 óránnyira; 's Turintól 12 kis mértföldnyire.)

Mántua' vívásához olly készülétei voltak már Júl. 23 dikán B. Kráynak, hogy Júl. 24 dikénn, nyóltzvan ágyúkkal lövöldöztethette azt, a' második fő ostrom-ároknak (parallélának) tizenkét ágyúzó-tanyáiból (Battériáiból); Mántuának S. Giorgio nevű meg-erössített Külső-Városát pedig, 31 Orosz ágyúkkal.

(Újjabb Tudósítások szerint, a' 3 dik parallela is szinte készenn volt már Mántua alatt, melyre nézve nem ok nélkül reménylhetni, hogy Aug. 10-dikéig meg-kapjuk Mántuát.)

Florentziából Júl. 20-dikán írta Gen. Gr. Klenau, hogy Toskánának minden erős helyeibe, 's azok között nevezetessenn Livornóba is minden nehézség nélkül bé-szállíthatta a' Cs. K. Őrizetet: mivel a' Toskánai Nép neki bátorodott a' Cs. K. és Orosz Sereg' győzedelmei által, 's szereti Religióját és Fejedelmét. — Hogy annál közelebb lehessen Gróf Klenau az Armá-

diához: Korpusának nagy részével Sarzánáig nyomult elő a' Ligúriai földre. — — A' Toskánai Insurgensek; Toskána széleinél a' Piombino nevű Hertzegségnek hasonló nevű erős tengeri Városotskáját, ki vették az ellenség kezéből, 's foglyaikká tettek 200 Fr — ákat, 's nyertek nyóltz ágyúkat; nem külömbenn egy Rabló-hajót is, melyen 3 ágyú és 21 Hajós-legény vólt. — — Róma Városa felé is meg menekedett az egész vidék a' Fr — áktól, Perugiánn és Civita-vecchiánn kívül, de onnan is el kezdett futni nagy része az ellenségnek Ankóna felé. "

Az a' hír érkezett ide, hogy az Anglusok ki szállottak Hollandiába, a' hol sok ezer Lakosok mindjárt hozzájuk állottak.

A' múlt Szeredai audientzia után utazott el Ő Felsége, a' F. Császárnéval egygyütt Bádénbe, a' hol már egynéhány elztendőktől fogva fürdővel szokott élni az Orvosok' javaslasából.

Kétfzer is emlékeztünk már arról a' Könyvetskéről, mellybenn, a' Rastadtnál meg öletett Frantzia Követek' Leveles-táskájokban talált titkos Írások tétettek közönségesekké. Közöljük most belőle újságul a' 18-dik Levelet maga valóságában, melly is így következik:

"calnganeprv7slvnyglecpnvtu3
prantgilvneprsnngpnlpnacilgnety
7enrg3tvirnnpnaceglitarpslegianpreli
ngvritcvn73lvnyglavritpanarantgi
vetcglypantelrvganepray173lv3ica

nerpynalg3ngiltvlegnr7algyntvany
 r1vline3pranlgvazvelnga fenarlv
 ane7cn3cgylagty7n3qvrty7lignater
 vegnrelavgrtyprenlviangv73gtcn13
 n7yl3a.

Mind ezt, mind még más 29 titkos értelmű Leveleket, senki eddig meg nem tudott fejteni. A' Levelek' Ki-adója meg-fejtett ugyan más hat, titkos jegyekkel írott Leveleket: de a több 29 Leveleknek meg-fejtésébenn ámbár felette sokat: még is haszontalan fáradozott. Annyit ugyan csak ki talált, hogy 16 jelentő jegyek fordulnak elő azokbann: jóval is kevesebbek tehát a' mi be-tűnknel. Frantzia, Olasz, Spanyol, Deák, Anglus, vagy Német nyelvonn vagynak e' írva az említett 29 Levelek, vátig próbálgatta a' Kiadó: de nem mehetett végére. Az, felette nehézzé teszi a' meg-fejtést, hogy a' szók, folytábann mind öfzfze vannak írva.

F. M. Szuvarow' gondolkozása 's érzése módjának közelebből való esmertetésére szolgálhatnak az itt következő egynehány sorai, mellyekkel befejezte, a' Császárához Turinból Máj. 27-dikénn indított Tudósítását: „Császári Felséged' nagy kegyelmébe ajánlom méjj aláza-tossággal, a' mellém rendeltt 's éjjel nappal buzgóann foglalatoskodott Generálmajor Hertzeg Gortschakowot; Lawrow Oberstert; Báró Rosen Májort; és Stawrakow Stábális Kapitányt. Vég-re én is le borúlok a' Trónus' szent öfzlopai-hoz, és ajánlom magamat Császári Felségednek Haza-attyai kegyelmébe.“

Hadi Környüldállások.

(Külföldi Tudósítások Szerént)

1.) *Olasz Országai.*

Florentziából Júl. 15-dikénn: — „A' Cs. Kir. Katonaság előtt, melly, Júl. 8-dikánn érkezett ide: két ezer Lovas Insurgensek jöttek bé Júl. 7-dikénn, kiket az Anglus Követ Vindham Úr vezetett, és egy Vitéz Leány Alessandra Mari, ki a' Nagy-Hertzeg' képét magassann fel-emelve tartotta kezében.”

„A' nevezett Anglus Követ Úr, olly Tudósítást vett Nápolyból, hogy annak partjaira, Anglus Admirális Lord Nelson, huszonötezer főből álló Anglusokat, Oroszokat, és Szicíliaiakat rakott ki, a' kik, egygyesítvén magokat Cárdinális Ruffo Seregével, vízfőz vették St. Elmo Várát a' Fr—áktól, 's diadalmaskodván az ellenkező Félenn, vízfőz-szerzették a' Nápolyi Felségnek, Lakta-Városát, 's örökös Országát.”

(Ezen óhajtott történetet, más hiteles Tudósítások is írják.)

„Insurgenseinknek egy része a' Római föld felé fordúlt, a' hol nem vala már több Erősség az Ellenség' kezében, Perugiánál, Civita-vecchiánál, Ankonánál, és Róma Városa kis Váránál, az úgy nevezett Sz. Angyal Váránál.”

(Fort Leon nevű Erősségét az Egyházi (Római) Birodalomnak Júl. 13-dikánn vette meg a' Cs. K. Katonaság, 's talált benne 16 ágyúkat, jó rakás eleséggel, 's lövéshez szükséges és más készülletekkel egyetemben. Az Őrizet,

17 Tisztokból, 28 Altisztokból, és 168 Közemberekből állott, kik elbocsátódtak olly feltétellel, hogy esztendeig ne szolgállyanak a' Császári Felség, és ennek Frigyesei ellen. Azombann egy rész belölök (kéttség kívül az, a' melly Cisalpínusokból állott) mindjárt Császári szolgálatba lépett által.)

„A' Nagy-Hertzeg' Képes-háza megmaradt egészfélsz épségében. Sok egyéb ingó-bingó jószágait, 's kintseit, már vitték vólt a' Frantziák az Arnó vizénn Livornó felé: de az Őrizetet megtámadták a' hív Hajósok, le-tsepülték, 's bátorságos helyre szállították említett betses jószágait tisztelt Nagy-Hertzegünknek.“

2. Helvétziaiak.

A' múltt postánn tsak rövidedenn említhetjük, hogy Helvétziának azon részeiben sints a' Népnek nagy része megelégedve a' Frantziákkal, a' mellyeket Ezek tartanak még erőszakosann a' magok hatalmokban.

Magok a' Frantzia Újságok panaszolják a' Bázeliekről, hogy azok örvendenek, ha sebes Fr. Katonákat látnak feléjük szállítatni. — A' Helvétziai Törvényhozó-gyűlésben Kérdésképpenn tevődött fel: Mi módonn lehetne a' Nemzeti-lelket felébresztteni Helvétziában (az az, a' Frantziák eránt hajlandóságot önteni a' Lakosokba)? Némelly Tagok, igen fogados eszköznek ítélték e' végre, 's kommandáltak is az úgy nevezett politikus Klúboknak (az igazgatás' jó folyamatjának eszközeiről értekező Tár-

sarálónak) felállítását vagy megengedését: de nem hajlott a' nagyobb rész, hosszas vetélkedés után is java-lásokra (jö-lehet tudja, hogy a' Francia Törvényhozó-gyűlés fel-szabadította az efféle Klúbokat) — Kuhn nevű Biztosa a' Helv. Kormányzónak, igen panaszollya egy Levelében a' Fr. Vezérnek Gen. Mafszénának, hogy „a' Fr. Katonák és Kommisszáriusok, szorongatják, elnyomják, ki szíjják, és kétségbe-esésre juttatják a' szegény (Helvétziai) Népet. “

Hasonló panaszszát nyilatkoztatta maga a' Helv. Direktórium is, Gen. Mafszénához intézett feleletében. Azt tudakoztatta vólt t. i. Mafszéna, Június' vége felé a' maga Adjutánsa Schinner Polgár által, a' Helvétziai Direktóriumtól: 1.) Mennyi Katonaságot állíthatna Az ki, és tarthat el. 2.) Mennyi fegyver találthatatik még a' Helvétziai Fegyveres-házakbann? 3.) Micsoda eszközök által lehetne a' Helv. Nép' szívébe, Nemzeti-érzést (az az, a' Fr — ákhoz) jobb indulatot) plántálni bé? — Ezen Kérdésekre, következő feleleteket adott a' Helv. Direktórium: 1.) Alkalmas számú Katonaságot ki állíthat a' Leman (nevű) Kántonból: de a' Fr. Respublika, tartozik azt, a' mint ígérte, fel-fegyverkeztetni 's tartani. 2.) Fegyver semmi sins kéfzenn; mert Rapinát, (Frantzia Ex Kommisszárius, ki ellen olly sok most a' panasz és vád Pa-lisbann) mind ki-ürítette a' Fegyveres-házakat; és még a' Lakosoktól is el szedte a' fegyvert. 3.) A' Nép' indulatján, leg inkább lehet

segíteni az által: ha a' Fr. Kommisszáríusok és Liferántok (a' Sereg' számára meg-kívántató szükséges dolgoknak Bészerezői 's szállítói) megszűnnek sanyargatni a' Népet.

Talám magoknak a' Helv. Elölöljáróknak szíves indulatjokhoz színts egélsz bizodalma Masz-szénának: azért rakta meg Fr. Katonasággal Jún. 25-dikénn Bernát, a' hol ült vala már akkor a' Helvétziai Törvény-hozó Tanács és Direktórium.

A' fellyebb említett Leman nevű Kántonról, melly ezelőtt Pays de Vaud-nak nevezetett, 's a' Bernai Kántonhoz tartozott, azt írja egy Schafhauseni Ujság, hogy a' millyen hevességgel vették fel annak el tsábított Lakosai a' Frantzia Szabadság' jármát: most már szintolly epekedéssel kívánnak ki-bújni alóla: mert látják, hogy a' mit szolgaságnak véltek ők ez előtt: arany szabadság volt az, ahoz a' rab-szolgasághoz képest, mellyet a' Frantziák, szabadság' 's egyenlőség' állortzája alatt Síreni hanggal ajánlottak. ő nékiük.

3. Német Birodalmiak.

A' Sváb Kerületbenn lévő Cs. Kir. Sereg' Vezére, F. M. L. Gr. Sztáray, meg-izente Frankfurt Városának, hogy már ezentúl nem leísz szabad a' Rajna' jobb mellyékéről, semminémű eleséget szállítani Moguntziába; 's a' Cs. K. Katonaságnak parantsolatja van, hogy ha afféle szállítmányokkal terhelt szekereket kap: el vegye.

4.) Nagy-Britanniaiak.

Londonbann Júl. 10-dikénn, ágyúk durrog-
ták ki az egygyesültt Csász. Kir. és Orosz Sereg-
nek Olasz Országai győzedelmeit; melly meg-tisz-
teltetése a' Frigyes Hatalmasságoknak, a' men-
nyivel ritkább történet Londonbann: annyival
nagyobb vígadozásra indította a' Népet. Ki-
tsizván az nap a' Király, nagy sokaság sereg-
lett mindenütt a' hintájához, és különös örö-
mét nyilatkoztatta, az egygyesültt Seregek' dia-
dalmainn.

(A' Svéd Király tíz lineai hajókat készített
fel. Arra az esetre, ha a' Svéd Felség, egy-
gyesíti magát a' Fr—ák ellen hartzoló Hatal-
masságokkal: meg-ígérte néki — a' mint beszél-
lik — az Angliai Felség, hogy minden Svéd ha-
jókat vizsgálja-adat, mellyeket e' folyó hadbann
szedtek el az Anglusok, mellyek, hatszázezer
font sterlingre betsültetnek.)

5. Frantzia Országaiak.

Bernadotte, egy Hirdetményt intézett, mint
Hadi dolgokra ügyelő Miniszter, Júl. 12-dikénn
a' Frantzia Seregekhez, melly Hirdetményé-
benn következő ki-fejezésekkel élt a' többek
között: „Republikánus Katonák! A' mi ellensé-
geink záfzlóit: Meg-vefztegetés; Hazaárulás; és
Despotismus (Kény szerént való hatalmaskodás)
béllyegezik: a' miéinket ellenbenn, Jó-lelkűség;
Bátorság; és Szabadság tizmerezik.“ — Más
több rendbéli Leveleket kapott — a' mint

írják — a' Miniszter, a' mellyekben kérdésül
tevődött fel: „Ha valyon nem tserélődtek e' el
a' zászlók' bélyegei 's tzmerei? minthogy a'
Miniszter' állításával egészszenn ellenkezöt lehet
olvasni, a' külföldi Újság-Levelekbenn.“

A' Frantzia Respublikának több embereire
is: de kivált Bernadottra igen rá illik az az íté-
lete Kosciuskónak, mellyet a' Lengyel Kiábá-
lókról nyilatkoztatott Pári'sbann, midön oda ér-
kezett Amérikából, 's hallotta a' Törvényhozó-
gyűlésbenn, hogy annak Tagjai tsak a' magok
Respublikájának nagy ditsérésébenn mennek el.
Igy szóllott t. i. ez a' híres Ex-Vezére a' Len-
gyel Ex-Respublikának, egy Barátjához: „Mi-
nekutánna a' mi Lengyel Orátoraink, meg-kez-
dettek tettzeni magoknak: olly kiábálás lett,
hogy a' józan-okosság' szavát nem lehetett töb-
bé hallani; a' mi Hazafiságunk nem egyébbenn
határozódott, hangos de fundamentom 's erő nél-
kül való Beszédeknel.

Kosciuskónak ezen vallástételéhez, szinte
hasonlót nyilatkoztatott, jóllehet kéméllőbb ki-
fejezésekkel, a' nagy nevű Sieyes is, a' maga
Nemzetéről. Közönséges Beszédet tartván t. i.
mint Directóriális Elölülő Júl. 14-dikénn, a' melly
naponn a' Fr. Revolútzio' kezdetét szoktak in-
nepleni: azt mondotta: hogy még akkor (t. i.
1789-dik esztendőbenn Júl. 14-dikénn, midön a'
Báftzill le-rontódott) nem vólt ugyan még ki
kiáltva a' Respublika: de még is talám több
republikanus érzés vólt mint most.

A' Külső dolgokra ügyelő Miniszter Tal-

leyrand-Perigord, a' Directóriális Újságba (a' Redaktörbe) is belé nyomtattatta a' magaméntségét, mellyel annyit ugyan nyert: hogy az Olasz Országai és Helvétziai történetekre nézve, nem lobbantódott nékie semmi szemére: de lobbantódott bezzeg a' Német Birodalmiakra nézve, sokkal több annál, a' mit mi jegyzetünk meg felöle a' múltt postánn, hogy t. i. a' Német-Birodalmi történetekben igen nagy részt vett Talleyrand; azért is halgatott felölök: mert a' Pári'si első Város-szakaszbéliek, nyilván azzal vádolták ötet a' Törvényhozó Tanátsához küldött írássokbann: hogy a' Rastadt-mellyéki gyilkosságnak (t. i. Bonnier és Roberjot Frantzia Követek' meg-ölettetésének) ő volt az indítója 's el rendelője.

Az Ami des Loix (Törvények Barátja) nevezetű Pári'si Újságnak 10-dik Júliusi Darabja igen panaszolkodott a' Jakobínusok ellen, hogy már újra kezdik azok, fundamentomait vetni a' magok vérengező hatalmaskodássoknak: mivel egészszenn meg-nyergelték a' Belső dolgokra 's a' Belső bátorságra ügyelő Minisztereket, 's olly Tisztviselőket választatnak velek, a' kik Tzimborássai voltak annak a' borzasztó emlékezetű Robespierr'nek.

A' Jakobínus Klúbnak nem lehet a' Konstitútzió szerént, tulajdonképpenn úgy nevezett Prézest és Szekretáriusokat tartani: de azért van annak valóságos Elölülője, nem ugyan President, hanem Notateur (Jegyző) nevezet alatt. Illyen Notatörje volt ezen fel-elevenedett Vipera-

társaságnak elsőbenn is az a' Drouet, ki az által ismált érdemet magának, hogy St. Menchouldi Postamester korábann, egy fő eszköze vólt Néhai XVI-dik Lajos' el-fogattatásának, melly Varennesbenn történt 1791-dik esztendőbenn, Jún. 21-dikénn. Drouetet fel-váltotta a' Notatörség-benn Destrem, a' ki Tagja a' Törvényhozó Ifjabbik Tanátsnak. A' mostáni Pári'si Komen-dáns Marbot is; benn van a' Klúbbann.

Egy Frantzia Újság, melly Vedette nevezet alatt nyomtatódik Rouenbenn (ezen Város, 28 órányira esik Pári'stól Dél és Napnyúgot között) következő történetet befzél: „A' Szequána (Seine) alsó vidékénn, Gremonville nevű Helységben ki-vágattatott a' Szabadság' fája. Hirt vévén erről a' Kerületbéli Tiszti-Izék, azonnal parantsolatot adott ki, hogy a' Gremonville-i Lakosok' költségénn új Szabadság' fája állítódjék fel, 's kövel kerítessék körül; és most eleintén tíz Nemzeti-Örzök által őriztessék. Ez a' parantsolat telyesedett is: hanem Július' 8-dik éjtszakájánn negyven Lovások egyfzerre az említett Szabadság' fájánál termettek, 's kívánták 18-dik Lajos' nevébenn az Őrizóktól, hogy távoznának el, kik tüstént el is távoztak, 's a' Szabadság' fája ismét ki-vágattatott.

Prudhomme tízmű Pári'si Újság azt írja, Merlin Ex-Directorról, hogy félvén Az, az el fogattatástól, agyon lötte magát.

Scherer az el fogatás elől meg-főzköött.

Moreauról igaz, a' mit a' hír hirdetett: hogy t. i. a' Direktórium által egy izemmelartó

Sereg' Vezérévé neveztetett. a' melly, Neubri-
sach és Dusseldorf között fog vígvázni.

A' Fr. földönn tartatott Cs. K. fogoly Tisz-
tek eránt azt végezte a' Direktórium, hogy sza-
badönn viszsza-botsátódjanak, olly ígértek mel-
lett, melybenn, betsületjekre fogadják, hogy
nem szolgálnak addig Fr. Ország ellen, mig ki
nem tserélődnek.

(Ezenközbenn, már a' két részről való Fog-
lyok' költsönös ki-tserélése is derekas folyamat-
bann vagyon.)

Erdély Ország.

Kolozvárról Júl. 10-dikénn: — „A' Ma-
gyar Országí F. Udvari Cancelláriánál Referen-
dárius Udvari Tanátsos, és N. Torna Vármegyé-
nek Adminisztrátora M. Gyürky István Úr ide
érkezett e' folyó Hónapnak 7-dikénn; 's innét
Brassóba vezzi útját, hogy a' Szászok' dolgára
nézve rendeltt Királyi Biztosságban fel-váltsa
M. Benyovszky Urat, kit az Erdélyi F. Udvari
Cancelláriához Referendárius Udvari Tanátsossá
méltóztatott nevezni Ő Felsége.“

„Moldvából olly Tudósításokat vettünk,
hogy ott ismét pestis ütötte ki magát: melyre
nézve, haladék nélkül tétetnek a' szízekenn a'
szükséges rendelések.“

Magyar Ország.

Debretzenből Júl. 15-dikénn: — „A' Ma-
gyar Teátrómi Társaság, a' közelebb múltt Ta-
valiz' elejétől fogva, ismét ezen Városbann lé-

vén, minden héten bizonyos napokon sok szép és válogatott Víg, Szomorú, 's Énekes-Játékokkal gyönyörködteti nem csak az ide való Közönséget, hanem az itt gyakrann, különösen pedig Országos Vásáronként, megfordulni szokott külföldi számos Uri 's köz-rendű Személyeket is, és kivált a' régibb Játzók olly jelesenn, és olly nagy meg-elégedéssel forgatják magokat, hogy a' leg nagyobb ditséretre, ajánlásra, és pártfogásra tették magokat érdeme-sekké. Ohajtjuk, hogy ezen mind a' Magyar nyelv', mind az erkölts' és jó ízlés' pallérozására tzelező Institutum, az-egészsz Nemes Nemzet előtt kedvességet, és hathatósabb pártfogást találjon, és állandóságot nyerhessenn. "

„Nálunk ebbenn az elztendőbenn az idő még eddig Isten jóvóltából mindég kövérenn járt. Essönk azt mondhatni, nagyon is sok vólt, melly kivált a' széna tsinálásbann sokszor meg is akadályoztatta a' Gazdákat. A' tavaszi élet a' kövérség miatt sok helyekenn meg is dült; bár a' fel-takartatására adna a' F. Isten állandó jó időt.“

Beregh Vármegyéből Jún. 15-dikénn: —
 „Nálunk a' szúnyogoknak különös nemek és sokaságok uralkodott mostanábann, sok szegény embernek nem kevés kárára; mert szomorúann kellett szemlélnünk, hogy a' leg egészségesebb marhák is véletlen le estek a' mezönn lábokról, 's nyombann meg-döglöttek; szintén úgy a' járomból ki-dültek a' drága ökrök, 's többször fel sem keltek. Holott, kivált a' járó marhá-

nak, olyan jó árra van: hogy közelebb is egy ember, nyóltz ökröt nyóltzfáz forintonn adott el a' vásárbann. — Sokára tudódott meg, a' Felsőségtől ki-küldetett Orvosoknak szorgalmatos vi'sgálások után, hogy az említett férgek fel-bujkáltak nagy sokasággal; a' marháknak orra lyukába, 's onnan az agyvelejekbe. — — Más nemű; még nem látatott, 's a' közönségesnél háromszorosa nagyobb, és hátúlról hosszban elnyúló két ágú farkú szúnyogok is jártak a' minapbann földünkön, még pedig olykor az egész levegőt el lepő véghetetlen számmal. A' hol ezek az embert meg-tsipték; a' teste mindjárt fel dagadt; ha pedig vakarta, ki is sebesedett. Leg több alkalmatlanságot, az útonn-járóknak, és a' mezőnn meg-hálóknak okoztanak."

„Az árvíz a' mi földünkön is felette sok kárt tett; mert egész határokon a' vetést meg rontotta; nagy tábla földekben az életet, vadóttzá változtatta; kaszállóinkat; a' maga után hagyott vastag iszap által, elég helyenn, haszna vehetetlenekké tette; 's úgy legelőinket is; valaminthogy az utazást sokáig gátolta. Mindazonáltal tsak nem letünk olyan árvákká, mint az Arva Vármegyeiek; a' kik az Országnek egyik szélinn lakván, mi reánk másik szélenn lakókra szorúltak kenyérért; és nem szájával, hanem ezerivel szedik fel köblit a' tengerinek; siralmasann panaszkodván, hogy az ő földjökön, általán főgva mind vadóttzá változott az élet."